

Resumé:

Jan Poříz, Modlitba u sv. Augustina

Práce se pokouší představit svatého Augustina jako muže a učitele modlitby a o zasazení jeho duchovní nauky do celku jeho teologie a filosofie, i do širších událostí církevních a obecných dějin. Modlitba a duchovní život přitom zůstávají zorným úhlem z něž se nahlíží na celek. Ukazuje a zdůrazňuje se tak jejich význam pro celek světcova myšlení i pro jeho život.

První kapitola poukazuje na historické souvislosti Augustinovi doby. Ve třech bodech postupuje od vzdálenějších souvislostí, událostí spojených s nástupem křesťanství a pádem Západořímské říše, přes situaci církve v této době, až k pojednání o Augustinových předchůdcích, kteří již dříve zpracovali téma modlitby.

Druhá kapitola mapuje vývoj Augustinovi modlitby a duchovního života, od dětství až do smrti. Zvláštní pozornost je přitom věnována událostem souvisejících s procesem jeho intelektuálního i morálního obrácení, neboť, podle názoru autora, tvoří konstitutivní zkušenost, kterou Augustin promýšlel, teologicky zpracovával a navracel se k ní po zbytek života.

Jádrem a vyústěním třetí kapitoly je pojednání o jednotlivých typech modlitby, které Augustin tematizoval a o jejich vzájemném prostupování. Tomuto jádru jsou předřazeny důležité antropologické otázky, bez nichž nelze plně pochopit některé Augustinovi teologické a spirituální důrazy. Jsou jimi například pojetí člověka jako Božího obrazu a jeho umístění do duchovní stránky, nebo vztah poznání a lásky. Teprve láska dotváří Boží obraz v člověku, její míra je mírou pokroku na duchovní cestě. Plnost lásky vyžaduje plnost společenství a není proto zde na zemi v plnosti dosažitelná. Naše putování je tak vždy putováním ve víře, naději očekávající naplnění a lásce otevřené stálému růstu.

Pojednává se též o úloze a místu Ježíše Krista v křesťanské modlitbě a o odlišnostech plně křesťanské a pouze filosofické kontemplanace.

Čtvrtá kapitola analyzuje jediný traktát, který Augustin věnoval pouze tématu modlitby, Listu 130, římské vdově Probě. Autor práce chápe tento list jako jakýsi souhrn nejdůležitějších aspektů křesťanské modlitby, ač nezamlčuje podmíněnost listu sociálním postavením adresátky, na něž světec opakovaně naráží. List řeší několik zásadních otázek, které bývají kladeny i v současné době, jako jsou nutnost modlitby, možnost nepřetržité modlitby, potřeba slovního vyjádření, či problematika nevyslyšených proseb.

Vždy je to člověk, ne Bůh, který potřebuje modlitbu, modlitba není lidským monologem, ale spíše touhou po stále plnějším společenství s tím, jenž se nám daroval jako první.

Pátá kapitola shrnuje obsah celé práce a snaží se ještě jednou zdůraznit místo modlitby v celku Augustinova myšlení a života. Právě schopnost nechat prostoupit veškerý život modlitbou a zároveň čerpat ze života a zvláště z teologie podněty pro modlitbu a duchovní život, považuje autor práce za

největší přínos tohoto učitele církve. Je to jeden z nejzákladnějších aspektů, které řadí svatého Augustina mezi největší učitele modlitby v dějinách křesťanství.